

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри

В. А. Ущина

КОНЦЕПТУАЛЬНА МЕТАФОРА

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мові і література (англійська). Переклад
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	1 (денна), 1 (заочна)
Семестр	2 (денна), 2 (заочна)

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 16 год.
ІНДЗ: €		Практичні (семінарські) 10 год. Консультації 6 год.
		Самостійна робота 58 год.
Мова навчання	англійська	
		Форма контролю: залік

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 6 год.
ІНДЗ: €		Практичні (семінарські) 0 год. Самостійна робота 72 год.
		Консультації 12 год.
Мова навчання	англійська	
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Лесик Ірина Валеріївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри англійської філології
Посада	доцент
Контактна інформація	моб. т. (095)5179852 ilesyk@eenu.edu.ua, ivlesyk71@gmail.com
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
--	--

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна покликана ознайомити студентів з теоретико-методологічними засадами теорії концептуальної метафори як одним з найактуальніших напрямів сучасного мовознавства. Концептуальної метафора – це способів пізнання й концептуалізації дійсності, який скеровує повсякденну діяльність людини, упорядковує сприйняту нею реальність та способи її поведінки у світі. Курс відкриває широкі перспективи бачення мови в усіх її різноманітних зв'язках із людиною, з її інтелектом і розумом, з усіма мисленневими й пізнавальними процесами, нею здійснюваними.

2. Пререквізити. Курс «Концептуальної метафора» логічно і змістовно пов'язаний з навчальними дисциплінами «Когнітивна лінгвістика», «Основи наукових досліджень», «Основи теорії мовної комунікації», «Філософія мови».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою курсу «Концептуальна метафора» є простежити як когнітивні метафори структурують нашу мову та мислення, слугують ключем до розуміння основ людського мислення і процесів формування як національно специфічного світосприйняття, так і універсального світобачення.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з широким спектром когнітивних досліджень з теорії концептуальної метафори, її сучасним станом і перспективами розвитку;
- навчити студентів користуватися термінологією теорії концептуальної метафори;

- сформувати науковий лінгвістичний системний погляд на механізм формування концептуальних метафор та їх репрезентацію у мові;
- вміти визначати та класифікувати метафори в різних типах дискурсу та здійснювати їх лінгвокогнітивний аналіз;
- вміти творчо модифікувати та тлумачити метафори.

4. Результати навчання (компетентності). Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі

філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

5. Структура навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Концептуальна метафора» складається з двох змістових модулів відповідно кількості кредитів, передбачених навчальним планом на вивчення дисципліни протягом семестру.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Theoretical Assumptions of Conceptual Metaphor Theory						
Тема 1. The traditional and cognitive approaches to metaphor.	9,5	2	1	6	0,5	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Basic principles and assumptions of Conceptual Metaphor Theory. The universality and cultural specificity of metaphors	9,5	2	1	6	0,5	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Types of conceptual metaphors. Primary and complex metaphors.	11	2	2	6	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 4. Metaphor and conceptual blending	9,5	2	1	6	0,5	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Metaphor and metonymy. Metaphonymy	9,5	2	1	6	0,5	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	49	10	6	30	3	25 балів
Змістовий модуль 2. Conceptual Metaphor in Discourse						

Тема 6. Conceptual metaphor in literature. Metaphorical creativity	15	2	2	10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. The use of metaphors in discourses of different types (political, medical, scientific, academic).	14	2	1	10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Conceptual metaphor and Multimodality.	12	2	1	8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	41	6	4	28	3	40 балів
Види підсумкових робіт						Бали
Модульна контрольна робота						40
ІНДЗ						20
Усього годин	90	16	10	58	6	100 балів

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Theoretical Assumptions of Conceptual Metaphor Theory						
Тема 1. The traditional and cognitive approaches to metaphor.	11	1	-	9	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Basic principles and assumptions of Conceptual Metaphor Theory. The universality and cultural specificity of metaphors	11	1	-	9	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Types of conceptual metaphors. Primary and complex metaphors.	13	2	-	9	2	ДС + ДБ + РК / 5

Тема 4. Metaphor and conceptual blending	11	-	-	9	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Metaphor and metonymy. Metaphonymy	10	-	-	9	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	56	4	0	45	7	25 балів
Змістовий модуль 2. Conceptual Metaphor in Discourse						
Тема 6. Conceptual metaphor in literature. Metaphorical creativity	12	1	-	9	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. The use of metaphors in discourses of different types (political, medical, scientific, academic).	12	1	-	9	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Conceptual metaphor and Multimodality.	10	-	-	9	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	34	2	0	27	5	40 балів
Види підсумкових робіт						Бали
Модульна контрольна робота						40
ІНДЗ						20
Усього годин	90	6	0	72	12	100 балів

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Когнітивна лінгвістика» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та відповідно до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять.

Результатом підготовки до семінарського заняття повинно бути: володіння понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, уміння аргументовано викласти певний матеріал та навести наочні приклади для підтвердження теоретичного матеріалу, активна участь у загальній дискусії,

змістовні доповнення та коментарі відповідей інших студентів, презентація власних навчальних пошуків.

Присутність студентів на лекційних та семінарських заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття можуть бути відпрацьовані на консультаціях. Недопустимими є запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.

Поточний контроль має на меті визначення рівня компетентності студентів під час проведення лекційних та практичних занять і реалізується у формі опитування, виступів на заняттях, виконання тестів, перевірки виконаних студентами науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів за результатами поточного оцінювання становить 40 балів.

Політика щодо академічної доброчесності.

Згідно з кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>) відповіді студентів та виконання ними поставлених завдань повинні демонструвати ознаки самостійності, відсутність повторюваності та плагіату. При оцінюванні враховується оригінальність відповідей студентів, їх активна участь у наукових дискусіях, неприпустимість списування та користування мобільними пристроями при написанні контрольної роботи.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у **формальній, неформальній та/або інформальній освіті** (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки. Згідно з встановленим порядком можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та

змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

V. Підсумковий контроль

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Сумарна кількість балів, що її студент отримує під час засвоєння курсу, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: зараховано / не зараховано. Підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою утворює сумарна кількість балів за поточне оцінювання змістових модулів (максимум 40 балів); модульну контрольну роботу (максимум 40 балів) та бали, отримані за індивідуальне завдання (максимум 20 балів).

Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом навчальної дисципліни, та отримав не менше ніж 60 балів.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написати підсумковий тест тощо).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно

82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Evans V. A Glossary of Cognitive Linguistics / V. Evans. – Edinburgh : Edinburg University Press. 2007. – 251 p.
2. Evans V., Green M. Cognitive Linguistics: An Introduction / V. Evans, M. Green. – Edinburgh : Edinburgh University Press, 2006. – 851 p.
3. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. – Chicago: Chicago University Press, 1980. – 242p.
4. Lakoff G. The Contemporary Theory of Metaphor // Metaphor and Thought. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – P.202-252.
5. Potapenko S.I. Introducing Cognitive Linguistics : manual for students / S.I. Potapenko. – Nizhyn :Nizhyn University Publishing House, 2013. – 136 p.

Додатковий перелік:

1. Gibbs R. W., Jr. Process and products in making sense of tropes // Metaphor and Thought / Ed. by A. Ortony. – Cambridge: Cambridge University Press. – 1993. – P. 252-276.
4. Gibbs R.W., Jr. The Poetics of Mind: Figurative Thought Language and Understanding. – Cambridge, N.Y.: Cambridge University Press, 1994. – 527 p.
5. Fauconnier G. Mappings in Thought and Language. – Cambridge: Cambridge University Press, 1997. – 205p.

6. Fauconnier J., Turner M. Principles of conceptual integration // Discourse and Cognition: Bridging the Gap / Ed. by J.R. Koenig – Stanford: CSLI Publications. – 1998. – P. 269-283.
7. Turner M., Fauconnier J. Conceptual integration and formal expression // Metaphor and Symbolic Activity. – 1995. – № 10 (3). – Lawrence: Erlbaum Association, Inc. – P. 183- 204.
8. Grady J., Oakley T., Coulson S. Blending and metaphor // Metaphor in Cognitive Linguistics: Selected Papers from the Fifth International Cognitive Linguistics Conference / Ed. by R.W. Gibbs, G.J. Steen. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. – 1997. – P. 101-124.
9. Levin S.R. Are figures of thought figures of speech? // Contemporary Perceptions of Language: Interdisciplinary Dimensions. – Washington: Georgetown University Press, 1982. – P. 112-123.
10. Kövecses Z. Metaphor: Does it constitute or reflect cultural models? // Metaphor in Cognitive Linguistics. Selected Papers from the Fifth International Cognitive Linguistics Conference / Ed. by R.W. Gibbs, G.J. Steen. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. – 1997. – P. 167 –188.